

Suurten vaikutusten lakiesitykset valmisteltavana

Kevään aikana tehdään sekä Suomessa että EU:ssa päätöksiä ja lainsäädännöllisiä linjauksia, jotka mullistavat jätehuollon toteuttamisen käytäntöjä Suomessa.

▲ Suomi päättää pian muun muassa hankintalain ja hallitusohjelman mukaisesta kuntien jätehuoltovastuiden muuttamisesta. EU taas käsittelee kiertotalouspaketin jätedirektiivi uudistuksia.

■ ELINA SAARINEN

Suomen hallitus on linjannut strategisessa hallitusohjelmassaan, että kunnille jätelaissa annetut yksinoikeudet rajataan asumisessa syntyviin jätteisiin alueelliset erityispiirteet huomioiden.

Ministeriöiden yhteinen ohjausryhmä on käynnistänyt hallitusohjelman mukaisen kirjauksen toteuttamisen vaikutusten arvioinnin. Sen on tarkoitus valmistua huhtikuun loppuun mennessä.

Ohjausryhmää vetää ympäristöministeriön **Anna-Maija Pajukallio**. Mukana on edustus ympäristöministeriöstä, työ- ja elinkeinoministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä ja valtiovarainministeriöstä.

Selvitys tarkastelee, millaisia vaikutuksia talouteen, ympäristöön ja yrityksiin on hallitusohjelman mukaisella jätehuollon vastuujaon muuttamisella verrattuna nykytilanteeseen ja mahdollisiin muihin vaihtoehtoihin.

Poistuuko TSV?

Yksi keskeinen tarkasteltava aihealue on niin sanotun toissijaisen vastuun (TSV) toteuttaminen jatkossa: nykyisin mukaan kunta vastaa toissijaisesti myös yritysten jätehuollosta, jos sitä ei ole saatavissa markkinoilta ja jos jäte soveltuu kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään.

Työ on käynnistynyt taustaselvityksillä ja keskeisten sidosryhmien syvähaastatteluilla. Vaikutusten arvioinnissa lähetetään myös kyselyjä jätehuollon asiakkaille.

Kuntaliitto ja Jätelaitosyhdistys vastustavat kuntien jätehuoltovastuun kaventamista. Ne muistuttavat kunnallisten jätelaitosten jo tehneen satojen miljoonien eurojen investoinnit jätehuoltoinfrastruktuuriin nykyisen vastuujaon pohjalta. Vastuiden muuttaminen tässä vaiheessa olisi taloudellisesti kestävämpi. Kuntasektori pelkää, että rajausta johtaisi jätehuollon kaaokseen ja huonontaisi sellaisten yritysten toimintaedellytyksiä, jotka ovat tukeutuneet jätehuollossaan kuntainfraan.

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry puolestaan pitää rajauksia tervetulleena. YTP:n mukaan kuntien yksinoikeuksien purkaminen edistäisi palveluinnovaatioiden syntymistä ja kiertäytystä.

Hankintalaki eduskuntaan helmikuussa?

Hankintalain kokonaisuudistusta on valmisteltu pitkään laajassa työryhmässä. Työryhmän ehdotus uudeksi hankintalainsäädännöksi valmistui jo viime toukokuussa. Se tuotti kesän kuulemiskierroksella yli 200 lausuntoa. Ehdotukseen on sen jälkeen tehty lukuisia korjauksia ja parannuksia.

Yksi kiperimmistä kysymyksistä on sidosyksiköiden asema. Työryhmän ehdotuksen mukaan sidosyksiköiden muille kuin omistajilleen harjoittama myynti saisi olla enintään 10 prosenttia niiden toiminnasta. Direktiivi sallisi 20 prosentin myynnin muille kuin omistajille. Työryhmän ehdotus oli kompromissi, sillä osa jäsenistä olisi sitä mieltä, että rajan tulisi olla jopa nolla prosenttia. Lopullinen linjaus on nyt poliittisten päättäjien käsissä.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallitusneuvos **Elise Pekkala** arvioi tammikuun alussa *Uusiouutisille*, että hankintalakiesitys annettaisiin eduskunnalle helmikuun aikana.

Julkisia hankintoja koskevia EU-direktiivejä on sovellettava kansallisesti 18.4.2016 alkaen. ■